

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 19. aprīlī
(OR. en)

**Starpiestāžu lieta:
2018/0207(COD)**

6833/1/20
REV 1 ADD 1

JAI 240
INF 238
CADREFIN 35
FREMP 23
DROIPEN 130
COPEN 394
JUSTCIV 160
CODEC 186
PARLNAT 156

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU, ar ko izveido programmu "Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības" un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013 un Padomes Regulu (ES) Nr. 390/2014

- Padomes paskaidrojuma raksts
- Padome pieņēmusi 2021. gada 19. aprīlī

I. IEVADS

1. Komisija 2018. gada 30. maijā pieņēma priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam izveido programmu "Tiesības un vērtības" ¹.
2. Priekšlikuma izskatīšana sākās 2018. gada oktobrī un tika pabeigta decembrī. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2018. gada 19. decembrī piešķīra daļēju sarunu pilnvarojumu ². Tā kā ierosinātā regula ir daļa no priekšlikumu kopuma, kas saistīts ar daudzgadu finanšu shēmu (turpmāk – DFS), visi noteikumi, kuriem ir ietekme uz budžetu vai kuriem ir horizontāls raksturs, tika atlikti, gaidot turpmāku progresu saistībā ar DFS.
3. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2019. gada 20. februārī piešķīra daļējā pilnvarojuma pagarinājumu, kas ļāva risināt sarunas par noteikumiem, apsvērumiem un darbībām saistībā ar Eiropas Parlamenta ierosināto jauno Savienības vērtību sadaļu.
4. Tika rīkoti četri dialogi – 2019. gada 22. janvārī, 5. februārī, 20. februārī un 6. martā –, pirms kuriem notika vairākas tehniskas sanāksmes un dokumentu izstrādes sesijas. Padomē tika sarīkotas trīs TI finanšu instrumentu jautājumu ad hoc darba grupas sanāksmes, lai informētu dalībvalstis par sarunu progresu un saņemtu to atsauksmes, un tās notika 2019. gada 1., 15. un 28. februārī.
5. Šīs sarunas ļāva panākt kopīgu izpratni ar Eiropas Parlamentu ³ par tām priekšlikuma daļām, kuras nebija liktas kvadrātiekvās un attiecībā uz kurām prezidentvalstij tika piešķirts pilnvarojums. Minēto sarunu iznākums ir izklāstīts dokumentā 7249/1/19. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2019. gada 13. martā apstiprināja ar Eiropas Parlamentu panākto kopīgo izpratni.

¹ Dok. 9605/1/18 REV 1.

² Dok. 15347/18.

³ Dok. 7249/1/19.

6. Eiropas Parlaments 2019. gada 17. aprīlī apstiprināja kopīgo izpratni, pieņemot normatīvo rezolūciju (pirmais lasījums).
7. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2020. gada 16. novembrī izskatīja sarunu vedēju panākto provizorisko politisko vienošanos par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam. Tas ļāva Pastāvīgo pārstāvju komitejai 2020. gada 2. decembrī pieņemt pilnu sarunu pilnvarojumu attiecībā uz programmu "Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības" (programmas nosaukums tika grozīts 2019. gada sarunās ar Eiropas Parlamentu).
8. Vēl divi dialogi notika 2020. gada 10. un 17. decembrī. Provizoriska politiska vienošanās ar Eiropas Parlamentu tika panākta 2020. gada 17. decembrī.
9. Tikmēr Padome 2020. gada 17. decembrī oficiāli pieņēma dažādos DFS paketes elementus.
10. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2021. gada 3. februārī izskatīja kompromisa teksta galīgo redakciju un pauda tam atbalstu.
11. Eiropas Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas priekšsēdētājs 2021. gada 4. februārī nosūtīja vēstuli Pastāvīgo pārstāvju komitejas (II) priekšsēdētājam, kurā apstiprināja, ka Eiropas Parlaments piekrīt iestāžu sarunu iznākumam (pēc tam, kad tekstu būs pārbaudījuši abu iestāžu juristi lingvisti).
12. Pastāvīgo pārstāvju komiteja politisku vienošanos par kompromisa tekstu panāca 2021. gada 17. februārī.

II. MĒRKIS

13. Programmas "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" mērķis ir aizsargāt un veicināt tiesības un vērtības, kas nostiprinātas ES līgumos, lai saglabātu atvērtas, demokrātiskas un iekļaujošas sabiedrības. Komisijas priekšlikumā tai bija trīs konkrēti mērķi: i) veicināt vienlīdzību un tiesības (dzimumu līdztiesība, diskriminācijas novēršana, bērnu tiesības), ii) veicināt pilsoņu iesaistīšanos un līdzdalību Savienības demokrātiskajā dzīvē (Pilsoņu iesaistīšanās un līdzdalības sadaļa) un iii) apkarot vardarbību, jo īpaši pret bērniem un sievietēm (*Daphne* sadaļa). Pēc sarunām ar Eiropas Parlamentu tika pievienots ceturtais mērķis nolūkā aizsargāt un veicināt Savienības vērtības (Savienības vērtību sadaļa).

III. PADOMES NOSTĀJA PIRMAJĀ LASĪJUMĀ – ANALĪZE

Jauna sadaļa

14. Papildus trim esošajām sadaļām (Vienlīdzības un tiesību sadaļa, Pilsoņu iesaistīšanās un līdzdalības sadaļa un *Daphne* sadaļa) tika izveidota jauna ceturta sadaļa (Savienības vērtības). Šī sadaļa ir jo īpaši paredzēta demokrātijas un tiesiskuma veicināšanai. Šie elementi ir būtiski, lai veidotu iedzīvotāju uzticēšanos Savienībai un nodrošinātu dalībvalstu savstarpēju uzticēšanos. Tādējādi programma veicinās demokrātiskākas Savienības izveidi, tiesiskuma un demokrātiska dialoga ievērošanu, pārredzamību un labu pārvaldību.
15. Papildu finansējums, ko sniedz ar papildu piešķirumu, nodrošina, ka Savienības vērtību sadaļa tiek pienācīgi finansēta un ka netiek apdraudēta pārējo trīs sadaļu pienācīga īstenošana.

Līdzekļu piešķiršana

16. Tā kā, pateicoties papildu piešķīrumam, sākotnējais finansējums ir palielināts vairāk nekā divkārt, programma saņems pienācīgu finansējumu. Līdzekļu sadalījumā starp četrām programmas sadaļām ļoti ievērojama summa, proti, 689,5 miljoni EUR (faktiskajās cenās), ir paredzēta jaunajai Savienības vērtību sadaļai, un tajā ir noteikti pamatnosacījumi finansējuma saņemšanai jau 2021. gadā – Eiropas Parlamenta un Padomes kopīgā deklarācijā Komisija tiek aicināta veikt visus pienācīgos pasākumus, lai sasniegtu minēto mērķi. Tajā pašā laikā nepiešķirta ir palikusi "elastīguma summa" 91,2 miljonu EUR apmērā (faktiskajās cenās), lai varētu apmierināt jebkādas jaunas vajadzības.

Iezīmēšana un īstenošana

17. Lai uzsvērtu svarīgākās politikas prioritātes, katrā sadaļā tika ieviesta ierobežota iezīmēšana. Tajā pašā laikā, lai nodrošinātu pareizu īstenošanu un spēju reaģēt uz nākotnes izaicinājumiem, elastīguma rezerve, kas ļauj Komisijai katru gadu atkāpties no minētās iezīmēšanas, tika palielināta no pieciem līdz desmit procentiem. Tāpat tika apstiprināts, ka gada darba programma tiks pieņemta ar īstenošanas aktiem.

IV. SECINĀJUMS

18. Padomes nostāja pirmajā lasījumā atbilst Padomes un Eiropas Parlamenta sarunās panāktajam kompromisam. Tas tika apstiprināts iepriekšminētajā Eiropas Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas priekšsēdētāja vēstulē, un pēc tam Pastāvīgo pārstāvju komiteja to apstiprināja 2021. gada 17. februārī.